

NACRT ISKAZA O PROCJENI UČINAKA PROPISA

ZA

Zakon o zaštiti novčarskih institucija

Zagreb, 10. rujna 2012.g.

1. PROBLEM

Teška gospodarska kriza koja je pogodila svjetsko, pa tako i hrvatsko gospodarstvo rezultiralo je povećanjem nezaposlenosti i smanjenjem plaća kao i padom životnog standarda, a također je i rezultiralo povećanjem ukupnog broja kaznenih djela protiv imovine prvenstveno broja razbojništava u objektima u kojima se posluje gotovim novcem. Primjena dosadašnjeg Zakona o minimalnim mjerama zaštite u poslovanju s gotovim novcem i vrijednostima rezultirala je određenim smanjenjem ukupnog broja kaznenih djela u objektima kategoriziranim važećim Zakonom. Međutim, u pojedinim vrstama novčarskih institucija bilježi se kontinuirani broj pa i porast broja kaznenih djela, dok su se na tržištu pojavili neki gospodarski subjekti u kojima se dnevno bilježi više kaznenih djela, posebice razbojništava, a koji nisu do sada bili obveznici primjene Zakona (zlatarnice, otkup plemenitih kovina i dr.). Stoga je potrebno donijeti novi, kvalitetniji propis koji će cjelovitije propisivati problematiku zaštite osoba i imovine u objektima novčarskih institucija.

2. CILJEVI

Opći cilj je smanjenje rizika i povećanje zaštite i razine sigurnosti pri obavljanju novčarskog poslovanja u objektima novčarskih institucija i pri distribuciji novca i vrijednosti.

U okviru općeg cilja, posebni ciljevi su:

- propisati vrste novčarskih institucija i za svaku od njih ponaosob odrediti odgovarajuće mjere zaštite;
- smanjiti broj kaznenih djela, prije svega razbojništava i krađa ali i drugih oblika počinjenja kaznenih djela usmjerenih protiv osoba i imovine;
- smanjuju se troškovi u Državnom proračunu i proračunima lokalnih i regionalnih samouprava;
- uspostavlja se pozitivno ozračje i osjećaj sigurnosti zaposlenika i korisnika usluga;

3. MOGUĆE OPCIJE

3.1. OPCIJA 1 – ne poduzimati ništa (nenormativno rješenje)

Ukoliko zakonodavac ne intervenira u cilju rješenja postojećeg problema, treba imati na umu da će se dosadašnji trendovi porasta broja kaznenih djela u objektima novčarskih institucija i prilikom distribucije novca i vrijednosti nastaviti, što će zasigurno imati značajan negativan utjecaj, kako na poslovanje novčarskih institucija zbog eventualno nastale materijalne štete, tako i zbog psihofizičkog zdravlja svojih zaposlenika koji su u datoj situaciji bile žrtve nasilja. Osobe koje su bile žrtvama počinjenja kaznenih djela u većini slučajeva su bili pod velikim stresom uslijed čega su mnogi psihofizički oboljeli, što je neminovno dovelo do povećanja izdataka za liječenje navedenih osoba, kako izravno (liječenje, medikamenti) tako i neizravno (bolovanje, prijevremena umirovljenja i sl.). Slijedom navedenog očito je da ova opcija neće pomoći u rješavanju utvrđenog problema.

3.2. OPCIJA 2: - (nenormativno rješenje)

Ukoliko ne razmatramo mogućnost intervencije zakonodavca u ovo područje, utvrđeni ciljevi mogli bi se postići prihvaćanjem postojećih normi koje reguliraju kvalitetiju razinu zaštite, sukladno postojećim tehnologijama. Obzirom da norme kao i druge preporuke od strane strukovnih udruga nisu obvezujućeg kakartera, a svako ulaganje kapitala koje ne donosi profit predstavlja dodatni tetret poslovnim subjektima, za očekivati je da se problem ovakvim nenormativnim prijedlogom neće riješiti, ili će se riješiti djelomično.

3.3. OPCIJA 3: - (normativno rješenje)

Problem je djelomično moguće riješiti donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o minimalnim mjerama zaštite u poslovanju s gotovim novcem i vrijednostima, međutim na taj način ne bi se sveobuhvatno prišlo rješenju problema, već samo napravile određene korekcije koje ne bi imale efekta na postizanje željenog cilja, a izrada takvog propisa zahtjevala bi također dodatno angažiranje službenika nadležnog tijela koje predlaže propis.

3.4. OPCIJA 4: - (normativno rješenje)

Donošenjem novoga propisa odredile bi se odgovarajuće mjere zaštite osoba i imovine u poslovnica novčarskih institucija te prilikom distribucije novca i stvorili bi se optimalni uvjeti za potrebnu prihvatljivu razinu sigurnosti osoba i imovine vezanih uz novčarsko poslovanje te bi se u znatnoj mjeri smanjio rizik za nastup štetnih posljedica u objektima, kako za zaposlenika tako i korisnike usluga.

4. USPOREDBA OPCIJA

Opcije	Koristi	Troškovi
Opcija 1: ne poduzimati ništa	Nema	Povećani izdaci iz proračuna radi povećanih aktivnosti intervencija policije i inspekcijских službi nakon počinjenja kaznenih djela te radi preventivnih aktivnosti (nadzori, ophodnje i dr.). Povećano opterećenje pravosudnih tijela, troškovi aministracije u žalbenim i upravnim postupcima.
Opcija 2: (nenormativno rješenje)	Jednostavnije postizanje cilja uspostave efikasnih mjera zaštite u slučaju prihvaćanja normi i stručnih preporuka od strane menadžmenta novčarskih institucija.	Povećani troškovi za pravne subjekte pri uspostavi mjera zaštite.
Opcija 3: (normativno rješenje)	Brže donošenje i jednostavnija provedba propisa, djelomično ali nepotpuno rješavanje određenih problema	Troškovi za pravne subjekte pri uspostavi mjera zaštite.
Opcija 4: (normativno rješenje)	Optimalna uspostava prostorno tehničkih i organizacijskih mjera zaštite, te mjera tehničke i tjelesne zaštite za svaku pojedinu novčarsku instituciju čime se smanjuje rizik poslovanja i povećava razina sigurnosti. Smanjenje izdataka iz državnog proračuna poradi	Povećani troškovi za pravne subjekte pri uspostavi mjera zaštite.

aktivnosti policije i inspekcijskih službi radi smanjenja broja kaznenih djela.

UPUTA: Ovaj dio Iskaza popunjava se pri ažuriranju Nacrta prijedloga Iskaza, a nakon provedenog savjetovanja i ponovno se ažurira nakon javne rasprave kod izrade Prijedloga Iskaza

5. SAVJETOVANJE

Iskaz za Zakon o zaštiti novčarskih institucija bit će objavljen na internetskoj stranici Ministarstva unutarnjih poslova i Ureda za zakonodavstvo na savjetovanje u roku od 30 dana u razdoblju od 4. srpnja 2013. do 2. kolovoza 2013. godine.

6. PRAĆENJE PROVEDBE I EVALUACIJA

Pri donošenju Zakona će se provesti praćenje njegove provedbe na temelju mjerljivih kriterija:

- broj kaznenih djela u objektima novčarskih institucija i pri distribuciji novca i vrijednosti
- broj izdanih rješenja na alternativne mjere zaštite
- broj rješenja s naloženim mjerama
- broj podnijetih optužnih prijedloga
- broj žalbenih postupaka i upravnih sporova
- periodička analiza efekata primjene propisa

7. PREPORUKA

Preporučena opcija je opcija 4. – normativno rješenje.

PREPORUČENA OPCIJA:

Nakon analize mogućih načina rješavanja problema, nakon javne rasprave s obzirom na ukupnu korist i ukupne troškove držimo da će optimalna opcija biti opcija 4.

8. PRILOZI

Teze o sadržaju Zakona o zaštiti novčarskih institucija

TEZE O SADRŽAJU ZAKONA O ZAŠTITI NOVČARSKIH INSTITUCIJA

Naziv propisa:

Zakon o zaštiti novčarskih institucija

Naznake i obuhvat materije koja se namjerava propisom urediti:

Mjere zaštite osoba i imovine u poslovnica novčarskih institucija i prilikom distribucije novca i drugih vrijednosti. Materija obuhvaća:

- Uvodne i opće odredbe s definicijama pojmova (svrha donošenja Zakona, subjekti primjene, određivanje vrsta mjera zaštite i primjene mjera, nadzor, definiranje osnovnih pojmova)
- Vrste novčarskih institucija (definiranje poimeničnih obveznika primjene Zakona – banke, mjenjačnice i dr. te popis obvezatnih mjera zaštite u njihovim objektima)
- Mjere zaštite u novčarskim institucijama (detaljno propisivanje mjera tehničke zaštite – određivanje rezolucija i kvalitete video nadzora, načina smještaja kamera, snimača i dr., određivanje odgovornih osoba za provjeru sustava, način smještaja novca, obveza rezervnog napajanja u slučaju nestanka električne energije, vrste mehaničke zaštite, sadržaj tehničke dokumentacije; tjelesne zaštite – obveze i dužnosti zaštitara u objektima novč. inst.)
- Izdavanje suglasnosti na alternativne mjere zaštite (propisivanje okolnosti pod kojima se može izdati suglasnost na drugačije mjere zaštite od propisanih, način podnošenja zahtjeva, određivanje tijela koje provodi postupak, privitaka uz zahtjev, postupak izdavanja, propisivanje obveze donošenja sigurnosnog plana i njegov sadržaj)
- Mjere zaštite prilikom distribucije novca i vrijednosti (način zaštite pri prijenosu i prijevozu, papirnatom novca i kovanica te drugih dragocjenosti te propisivanje zaštite pri distribucije iz drugih država kroz RH)
- Mjere zaštite tajnosti osobnih i drugih podataka (određivanje vremena pohrane video zapisa, zaštite podataka referencom na posebne propise te obvezu sigurne pohrane dokumentacije radi sprječavanja otuđenja i sl.)
- Nadzor nad provedbom mjera (propisivanje osoba i ovlasti za nadzor, obveze novčarskih institucija u postupku nadzora, mogućnosti sankcioniranja propusta)
- Evidencije (propisivanje vrsta evidencija koje moraju voditi novčarske institucije)

- Kaznene odredbe (raščlamba kaznenih odredbi ovisno o težini prekršaja za novčarske institucije ali i za zaštitare koji u objektima novčarskih institucija ne obavljaju tjelesnu zaštitu na propisani način)
- Donošenje provedbenih propisa (predviđeno je donošenje pravilnika o načinu provedbe – procedure zabrane rada novčarskih institucija – mehanizam pečaćenja objekta i sl.)
- Prijelazne i završne odredbe (propisuje se vrijeme uskladbe s propisom, prestanak važenja staroga Zakona te način okončanja postupaka započetih po starom Zakonu).

Obrazloženje problema koji se namjeravaju riješiti propisom:

Uspostaviti optimalnu razinu organizacijskih i tehničkih mjera zaštite u poslovnica novčarskih institucija i prilikom distribucije novca i drugih vrijednosti radi smanjenja broja kaznenih djela u tim objektima.

Ciljevi koji se namjeravaju postići:

Smanjenje rizika i povećanje zaštite i razine sigurnosti pri obavljanju novčarskog poslovanja u objektima novčarskih institucija i pri distribuciji novca i vrijednosti.